

دانشگاه علامه طباطبائی

پردیس آموزش های نیمه حضوری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش منابع انسانی

مدیریت انبیاء در قرآن

استاد راهنما

دکتر بهروز رضایی منش

استاد مشاور

دکتر مهدی خیر اندیش

استاد داور

دکتر وجه الله قربانی زاده

نگارش

ایوب خنیفر

بهار 1391

تقدیم به شما که قلبتان؛ مالا مال محبت و عشق است

ودستتان؛ دستاویزی دستگیر می جوید...

وپشتتان؛ تکیه گاه و پناهی استوار و مقاوم و

چشمتان؛ گوشه کناره های افق را به انتظار

نشسته است.

تقدیم به شما که نور سبز هدایت را چشم دوخته اید، و عدل و عدالت را

به انتظارید.

شامگاهان، نور سیمگون ماه؛

شانه ی گیسوان چون شبق انتظار تو است

وسحرگاهان - هر صبح - پرتوهای طلایی

خورشید؛

نوازش چشم و مژگان منتظران براه تو است.

من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق

تشکر و قدردانی

خدای بی همتا را شاکرم که مرا همتی و قلمی عطا فرمود تا هر چند افتان و خیزان در مسیر دانش و حکمت قدمی گذارم و با این نوشتار کم بضاعت در این راه بی نهایت گام بردارم. به رسم ادب و احترام بر خود واجب می دانم تا از همه کسانی که پیمودن این راه، با لطف و مدد آنها میسر و ممکن شد کمال سپاس و قدردانی را داشته باشم. از اساتید بزرگوار جناب آقای دکتر بهروز رضایی منش که به حق الگوی علم و تواضع اند و همواره با روی گشاده گره گشای مشکلات دانشجویان اند و با لطف بی پایان شان همواره مرا یاری نمود و زحمت راهنمایی این پایان نامه را بر عهده گرفتند. جناب آقای دکتر مهدی خیر اندیش که در مراحل مختلف این تحقیق یار و یاور بنده بودند و الحق معرفت و بزرگواری و بزرگمنشی را به من آموختند و زحمت مشاوره را پذیرفتند. جناب آقای دکتر وجه الله قربانی زاده که رفتار و گفتارشان برای من کلاس درس بود و داوری این پایان نامه را بر عهده گرفتند. از استاد دکتر حسین خنیفر که با راهنمایی های ایشان انگیزه مضاعف را در وجودم ایجاد کرد و همچنین تشکر ویژه از پدر و مادر مهربانم که نه تنها در طول تحصیل بلکه در تمام طول زندگی مرا یاری کردند و با دعای خیرشان بود که به این مرحله رسیدم، دست آنها را می بوسم. در آخر یادی از دوست صمیمی کریم زبیدات و دوست خوبم حسین بوحمد بکنم که در مراحل این تحقیق مرا یاری کردند. بار دیگر از همه کسانی که در این تحقیق مرا یاری کردند کمال تشکر و قدر دانی را دارم و از خدای متعال توفیقات روز افزون آنها را در اعتلای دین و میهن عاجزانه خواستارم.

به نام خدا

چکیده:

ما معتقدیم که اسلام دارای نظام ارزشی عمیق، گسترده و منسجمی است که مدیریت مدیران مسلمان را تحت تأثیر قرار می دهد، در روش های عملی آنها اثر می گذارد و به حرکت آنها جهت می دهد. این بزرگترین نقشی است که اسلام در مدیریت ایفاء می کند و معنای صحیح مدیریت اسلامی همین است. لذا لازم است با فقه پویای اسلامی و با استفاده از کتاب و سنت و... مدیریت سالم و نظام مند اسلامی ارائه شود؛ زیرا اسلام در هیچ موردی، بدون ارائه ی طریق نیست. صفت اسلامی برای علم مدیریت بدین معناست که مسائل مدیریت با روش دینی یعنی با استفاده از آیات و روایات الهی مورد بررسی قرار می گیرد و نظراتی که از متون دینی در زمینه مسائل متفاوت علمی بدست می آید جوابهایی به سؤالات این علوم از طریق دین است و مجموعه منظم و منسجمی از این جوابها را می توان علمی خاص با صفت دینی به حساب آورد. ما در این تحقیق به بررسی و تحلیل، آیات، گزاره های مدیرتی پیامبران دولتمرد از جمله حضرت ذوالقرنین(ع)، حضرت یوسف(ع) حضرت موسی(ع)، حضرت طالوت(ع)، حضرت داود(ع)، حضرت سلیمان(ع)، حضرت محمد(ص) خواهیم پرداخت و با تاکید بر اصل خدامحوری که به مثابه روحی در کالبد مدیریت است مدل راهبردها (استراتژها) و ویژگی های مدیریتی را ترسیم، و به صورت موردی به باز کاوی مدیریت هر یک از پیامبران دولتمرد در قرآن پرداختیم.

کلید واژه : مدیریت انبیاء در قرآن - ویژگی ها و راهبردها در مدیریت انبیاء در قرآن - مطالعه موردی مدیریت

انبیاء در قرآن

Abstract

We believe that value system of Islam with a deep, broad and coherent, which can affect the management of Muslim Leaders, In a practical way and to move them to give them effect. . The biggest role that Islam plays in the management and administration of the correct meaning is the same. . So it is vibrant with Islamic jurisprudence and used books and traditions and ... Systematic management of health and to be provided; Islam because in any case, no offer is through. Islamic attribute for knowledge management means management issues with a religious approach means using God decided to examine verses and hadith. And the views of religious texts in different fields of scientific issues is obtained answers to these questions through science is a religion and regular and consistent set of answers can be certain of the religious character into account. We analyzed in this study, the revelations, prophets WEBMASTER statements Statesman Including Hazrat Zolqarnein (AS), Hazrat Yusuf (AS), Hazrat Musa (AS), Hazrat Saul (AS), Hazrat Dawood (AS), Hazrat Suleiman (AS), Hazrat Muhammad (PBUH) will. And emphasizing the principle that as a spiritual body Khdamhvry model management strategy and management features of the drawing, and case management to the induction of any of the Prophets in the Koran paid statesman.

Keywords: Management Prophets in the Koran - the characteristics and management strategies in the prophets in the Quran - Prophets in the Koran Case Management

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
5	چکیده
6	چکیده ی انگلیسی
12	فصل اول: کلیات
13	مقدمه
14	بیان مسئله
15	اهمیت و ضرورت تحقیق
16	اهداف تحقیق
16	سوال مطرح شده
16	روش تحقیق
17	روش جمع آوری اطلاعات
17	قلمرو تحقیق
18	جامعه آماری و روش نمونه گیری
19	چهار چوب نظری تحقیق و مدل های پیشنهادی آن
22	تعاریف نظری واژگان تحقیق
24	خلاصه فصل
25	فصل دوم: ادبیات تحقیق
26	مقدمه
27	ادبیات نظری
27	چارچوب مدیریت اسلامی
28	ارکان مدیریت از دیدگاه اسلام
29	خصوصیات مدیریت از دیدگاه اسلام

- 30.....مدیریت از دیدگاه منابع اسلامی (قرآن و حدیث)
- 32.....مدل های حکومت دینی در قرآن
- 33.....حکومت ذوالقرنین (ع): مدلی از کارآمدی و تخصص
- 34.....آیات قرآن که داستان ذوالقرنین (ع) در آن ذکر شده
- 36.....مسافرت های ذوالقرنین (ع)
- 39.....توانایی های ذوالقرنین (ع)
- 40.....دین ذوالقرنین (ع)
- 41.....مقام و حکومت دینی ذوالقرنین (ع)
- 42.....نکات و درس ها در حکومت ذوالقرنین (ع)
- 44.....حضرت یوسف (ع): مدلی برای اقتصاد مبتنی بر شناخت
- 46.....سوره هایی که نام حضرت یوسف در آن ذکر شده
- 47.....اعتقاد و اعتماد به ربوبیت خدا
- 49.....ویژگی های شخصی و شخصیتی
- 50.....برنامه ریزی سیاسی و رفتار دیپلماتیک
- 51.....روش های سیاسی مبتنی بر هدف های تربیتی
- 52.....شناخت عمیق از خطرات قدرت
- 53.....اختیار کافی در حوزه عمل
- 54.....رهیافت ها در حکومت حضرت یوسف (ع)
- 55.....راهبردها در حکومت حضرت یوسف (ع)
- 57.....حضرت موسی(ع): مدلی برای دولت کار آمد ، مصلح و انقلابی
- 57.....سوره هایی که نام حضرت موسی (ع) در آن ذکر شده است
- 59.....دانایی و توانایی برای اصلاح اجتماعی
- 63.....قدرت و امانت در حاکمیت دینی
- 63.....برتری منطق و رسایی زبان در حاکمیت دینی
- 66.....تبدیل فرصت ها به تهدید ها اصل استراتژیک در حکومت دینی
- 67.....رهیافت ها در حکومت حضرت موسی (ع)

- 67 راهبردها در حکومت حضرت موسی (ع) (ع)
- 70 حضرت طالوت(ع): مدلی برای تعامل (ع)
- 70 آیاتی که داستان حضرت طالوت (ع) در آن ذکر شده (ع)
- 72..... اهمیت و شیوه تعامل دولت و مردم (ع)
- 73..... رابطه خواست های صنفی با مصالح عمومی (ع)
- 73..... قانون گریزی مردم و مدارای حکومت (ع)
- 75 نقش نخبگان در تحولات اجتماعی (ع)
- 76..... رهیافت ها در حکومت طالوت (ع)
- 76..... راهبرد ها در حکومت طالوت (ع) (ع)
- 78 حضرت داوود(ع): مدلی برای عدالت (ع)
- 78..... سوره هایی که نام حضرت داوود(ع) در آن ذکر شده است (ع)
- 79..... اقبال های مردمی و انتخاب های الهی (ع)
- 80 مقبولت و مشروعیت نظام دینی (ع)
- 82 عدالت در حکومت داوود (ع) (ع)
- 83 رهیافت ها در حکومت حضرت داوود (ع) (ع)
- 84 راهبرد ها در حکومت حضرت داوود (ع) (ع)
- 86 حضرت سلیمان(ع): مدلی برای توسعه (ع)
- 86 سوره هایی که نام حضرت سلیمان (ع) در آن ذکر شده (ع)
- 90 گسترش سیاسی در حکومت سلیمان (ع) (ع)
- 91 مواضع سیاسی و ارتباطات فرهنگی (ع)
- 92..... رابطه حکومت دینی و توسعه یافتگی (ع)
- 93 توسعه علمی در حاکمیت حضرت سلیمان (ع) (ع)
- 94..... رهیافت ها در حکومت حضرت سلیمان (ع) (ع)
- 95 راهبرد ها در حکومت حضرت سلیمان (ع) (ع)
- 97 حاکمیت پیامبراکرم (ص): مدل جامع حکومت دینی (ص)
- 98..... سوره هایی که نام حضرت پیامبراکرم (ص) در آن ذکر شده است (ص)
- 101..... پیامبر اسوه و حاکم نمونه (ص)

102.....	سیاست و کرامت
102.....	سازمان حاکمیت پیامبر (ص)
107.....	مدینه پیامبر (ص): دولت- شهر اسلامی
108.....	رهیافت ها در حکومت پیامبر اسلام (ص)
109.....	راهبرد ها در حکومت پیامبر اسلام (ص)
112.....	خلاصه فصل
113.....	فصل سوم: روش شناسی تحقیق
114.....	مقدمه
115.....	روش تحقیق
117.....	جامعه آماری تحقیق
117.....	نمونه گیری و روش تعیین حجم نمونه
118.....	ابزار گردآوری داده ها
119.....	روش تجزیه و تحلیل داده ها
119.....	روش تحلیل محتوا
119.....	کاربرد روش تحلیل محتوا
120.....	مراحل تحلیل محتوا
121.....	خلاصه فصل
122.....	فصل چهارم: یافته های تحقیق
123.....	مقدمه
124.....	چهارچوب نظری تحقیق
125.....	استراتژی ها(راهبرد ها) پیامبران در مدیریت جامعه
127.....	ویژگی های مدیریتی پیامبران در قرآن
128.....	مطالعه موردی: پیامبران دولتمرد در قرآن
128.....	حضرت ذوالقرنین (ع)
129.....	حضرت یوسف (ع)

131 حضرت موسی (ع)
132 حضرت طالوت (ع)
133 حضرت داوود (ع)
134 حضرت سلیمان (ع)
135 پیامبر اکرم (ص)
137 الگوی تحلیلی تحقیق - مطالعه موردی پیامبران دولتمرد در قرآن
139 خلاصه فصل
140 فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
140 مقدمه
142 موانع تحقق مدیریت اسلامی
143 راهکارهای گسترش مدیریت اسلامی
144 نکاتی در مورد الگو و الگو گیری
145 نتیجه گیری
147 موانع و محدودیت های تحقیق
148 پیشنهاد ها برای مدیران دینی
149 پیشنهادها برای تحقیقات آتی
150 خلاصه فصل
151 منابع

فصل اول

کلیات

ما در این کتاب (قرآن) هیچ مطلبی را برای انسان ها فرو گذار نکرده ایم
(انعام: 38)

مقدمه

مدیریت منحصر به اداره زندگی مادی نیست، بلکه در امور مذهبی و معنوی هم ضرورت دارد؛ خداوند سبحان مدیرانی چون انبیاء را برای هدایت مردم فرستاد، و ایشان با این که بیش تر داعیه معنوی داشتند، در حد قابل توجهی در مدیریت اجتماع هم موفق بودند و جوامع خود را به سوی رشد و تکامل و پویایی سوق می دادند. صفت اسلامی برای علم مدیریت بدین معناست که مسائل مدیریت با روش دینی یعنی با استفاده از آیات و روایات الهی مورد بررسی قرار می گیرد و نظراتی که از متون دینی در زمینه مسائل متفاوت علمی بدست می آید جواب‌هایی به سؤالات این علوم از طریق دین است و مجموعه منظم و منسجمی از این جواب‌ها را می توان علمی خاص با صفت دینی به حساب آورد. به همین لحاظ مدیریت اسلامی را یک مدیریت مکتبی (دینی) می گویند نه یک مدیریت علمی؛ زیرا مکتب، روش حل مسائل را به نحو مناسبی بیان می دارد. ولی تغییر روابط بین مسأله با مسائل دیگر یا قوانین و روابط بین این پدیده‌ها با پدیده‌های دیگر را عنوان نمی کند، لذا وقتی صحبت از مدیریت اسلامی می شود به معنای مدیریت مکتبی است ولی زمانی که صحبت از مدیریت و اصول آن می شود به معنی قوانین و یا تغییر در روابط بین اصول است که بر مدیریت سازمان‌ها حاکمیت دارد و این همان مدیریت علمی است. (افجه ای، 1385:9) ما در این تحقیق به مدیریت انبیاء در قرآن می پردازیم و به صورت نمونه به بررسی گزاره های مدیرتی پیامبران دولتمرد از جمله حضرت ذوالقرنین (ع)، حضرت یوسف (ع)، حضرت موسی (ع)، حضرت طالوت (ع)، حضرت داود (ع)، حضرت سلیمان (ع)، حضرت محمد (ص) خواهیم پرداخت. در این فصل به کلیاتی در رابطه با تحقیق می پردازیم ابتدا بیان و تشریح مسئله، ضرورت و اهمیت آن، سوالات مطرح شده، اهداف آن و همچنین روش تحقیق، قلمرو آن، روش های جمع آوری اطلاعات، جامعه آماری و روش نمونه گیری، چهار چوب نظری تحقیق و مدل های پیشنهادی تحقیق آن و در آخر به تعریف نظری واژگان تحقیق می پردازیم.

بیان مساله

مساله تحقیق:

مدیریت انبیاء در قرآن چگونه است ؟

تشریح مساله:

ما در زمانی سیر می کنیم که ایده ها و تفکرات مدیریتی غرب و شرق بر همه جوامع اسلامی سایه افکنده و در حال بست روزافزون تفکرات و ایده هایی است که همه آن ها بر مبنای انسان محوری (اومانیزم)، عقلانیت، تجربه گرایی و سکولاریسم (جدایی از دین) بنا شده اند. حتی اساس، معیارها، شاخص ها و ویژگی های مدیریتی خود را متناسب با یک مدیر ایده آل غربی ترسیم و تبیین کرده اند و پژوهش های زیادی در این رابطه انجام شده است.

مسئله امروز جهان، چگونگی اداره و کنترل جامعه و سازمان های بزرگ و مجموعه ای عظیم انسانی است و هر چه ما پیچیدگی و توسعه را در سطح جامعه و سازمان داشته باشیم، نیازمند مدیریت اصولی و نظام مند خواهیم بود. در اینجاست که مدیریت غرب با همه پیشرفت در علم و فناوری تنها توانسته مدیریتی نظامند را عرضه کند و با ارائه روش ها و فنون علمی مدیریتی سعی در مدیریت این جو سنگین و رو به توسعه را دارد. در حالی که در اسلام به ویژه قرآن ضمن توجه به این موارد، اصول و پایه های به کمال رسیدن جامعه را تدوین و عرضه کرده است. حتی می توان ادعا کرد که با استخراج تئوری های مدیریت اسلامی از منابع اسلامی بخصوص قرآن مسایل مدیریتی را به صورت خودکار از ریشه و بن حل و فصل کرد. و این ادعا بر اساس سخن قرآن کریم است که درباره همه نیازهای اجتماعی انسان ها راهکارهای روشن و دقیقی ارائه داده است: « و ما در این کتاب هیچ مطلبی را فروگذار نکردیم » (انعام: 38)

از آن جا که هر طیف، گروه و جامعه ای بر اساس ارزش ها و فرهنگ خود راهبردها، معیارها و ویژگی هایی را برای خود مد نظر داشته و تبیین می کنند و اشخاص را بر اساس آن شاخص ها و ویژگی ها بررسی و انتخاب می کنند، باید گفت که جوامع غربی معیارها و ویژگی های خود را بر اساس فرهنگ و ارزش های سرمایه داری که هدف آن کسب سود بیشتر برای کارفرمایان است، تبیین می کنند، حتی نظریات انسان مدارانه هم با اینکه به انسان و نیازهای او توجه و تاکید دارند ولی این استراتژی را در نهایت هم به نفع سرمایه داران و کارفرمایان می دانند که سود آوری را بیشتر می کند.

در این حال است که جوامع اسلامی نیازمند تبیین اساس، زیربنا، معیارها و ویژگی های مدیریتی متناسب با یک جامعه و فرهنگ اسلامی است و با تبیین شاخص ها و معیارهای انسان های کاملی که خداوند متعال آنها را اسوه

قرار داده است از این انسان های نمونه و کامل، الگوبرداری کند و بتواند اساس، زیربنا و ویژگی های یک مدیر موفق (تئوری های مدیریت اسلامی) متناسب با جامعه اسلامی را تبیین و ارائه نماید.

بنابراین جوامع اسلامی علاوه بر آشنایی و استفاده از نظرات و فنون مثبت غربی باید اصول و معیارها و ویژگی های مدیریتی اسلامی را که خدای متعال در قرآن و سنت برای ما عرضه کرده، تبیین کرده با نهادینه کردن و درونی کردن این ارزش ها بتوانیم جامعه را به سوی کمال و توسعه حقیقی که همانا رسیدن به « الی الله » است هدایت کنیم .

اهمیت و ضرورت تحقیق

ما معتقدیم که اسلام دارای نظام ارزشی عمیق، گسترده و منسجمی است که مدیریت مدیران مسلمان را تحت تأثیر قرار می دهد، در روش های عملی آنها اثر می گذارد و به حرکت آنها جهت می دهد . این بزرگ ترین نقشی است که اسلام در مدیریت ایفاء می کند و معنای صحیح مدیریت اسلامی همین است . طرح بحث ارزش های اسلام در مدیریت به این معنی است که کیفیت تأثیر گذاری ارزش ها را بر آن بررسی کنیم، یعنی به جای نظر دادن در مورد روش های کاربردی و عملی و طرح مشکلات فعلی و ارائه راه حل، بحث بنیادین ریشه های مؤثر در این تغییرات را طرح نماییم که سرانجام با مراعات آنها در عمل گره بسیاری از مشکلات اجتماعی نیز باز خواهد شد این شیوه بحث در واقع جهت دادن به مدیریت و تبیین چرایی هدف و معیارها است.

در جهان امروز که علوم، تکنولوژی و دانش پیشرفت نموده و سازمان های بزرگ صنعتی و تولیدی به وجود آمده است، مهم ترین مسئله، چگونگی اداره ی مجموعه های عظیم انسانی است. امروزه از یک سو جهان هر روز به سمت بی عدالتی اداری پیش می رود و از دیگر سو، مدیریت به فنی پیچیده و تکنیکی تبدیل شده است، لذا لازم است با فقه پویای اسلامی و با استفاده از کتاب و سنت و... مدیریت سالم و نظام مند اسلامی ارائه شود؛ زیرا اسلام در هیچ موردی، بدون ارائه ی طریق نیست. مدیریت منحصر به اداره زندگی مادی نیست، بلکه در امور مذهبی و معنوی هم ضرورت دارد؛ خداوند سبحان مدیرانی چون انبیا ؑ را برای هدایت مردم فرستاد، و ایشان با این که بیش تر داعیه معنوی داشتند، در حد قابل توجهی در مدیریت اجتماع هم موفق بودند و جوامع خود را به سوی رشد و تکامل و پویایی سوق می دادند.

اهداف تحقیق

اهداف اصلی:

1- بازکاوی مدیریت انبیاء الهی در قرآن

اهداف فرعی:

1- بازکاوی راهبردهای مدیریتی پیامبران الهی در قرآن کریم

2- بازکاوی ویژگی‌های مدیریتی انبیاء الهی در قرآن کریم

3- الگوگیری از شیوه مدیریتی انبیاء الهی در قرآن کریم

سوال مطرح شده

سوال اصلی:

1- مدیریت انبیاء در قرآن چگونه است؟

سوال فرعی:

1- راهبردهای مدیریت انبیاء در قرآن چیست؟

2- ویژگی‌های مدیریتی انبیاء الهی در قرآن چگونه توصیف شده است؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر جهت گیری کلی تحقیق به عبارتی از نظر هدف، کاربردی و از نظر نوع پژوهش توصیفی – تحلیل محتوا است. و در واقع یک بررسی موردی در رابطه با مدیریت انبیاء دولتمرد در قرآن صورت گرفته است. در این تحقیق از آنجا که بیشتر جنبه کیفی دارد، تحقق از روش تحلیل محتوا صورت گرفته است.

نگارنده در این تحقیق سوال هایی مطرح کرده است و سعی در یافتن پاسخ های قرآنی آنها می باشد. در واقع می شود گفت یک مطالعه موردی در رابطه با مدیریت پیامبران دولتمرد در قرآن صورت گرفته است.

روش های جمع آوری اطلاعات

جستجوی کتابخانه ای و کامپیوتری (اینترنت):

در پژوهش حاضر جهت گردآوری داده ها و برای دست یابی به اطلاعات ، مطالعات و آگاهی های زمینه ای از پایگاه داده یعنی جستجوی کتابخانه ای و کامپیوتری (اینترنت) استفاده شده است.

قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی:

قلمرو موضوعی این تحقیق پیامبران الهی دولتمرد هستند که در قرآن در مورد حکومت و مدیریت آنها آیاتی آورده شده است.

قلمرو زمانی:

با توجه به این که در مورد یک متن قرآنی کار می کنیم و نظر به این که جامعه آماری نویسنده قرآن می باشد این تحقیق فاقد قلمرو زمانی می باشد.

قلمرو مکانی:

با توجه به این که در مورد یک متن قرآنی کار می کنیم و نظر به این که جامعه آماری نویسنده قرآن می باشد این تحقیق فاقد قلمرو مکانی می باشد.

جامعه آماری و روش نمونه گیری

جامعه آماری:

انبیاء الهی که در قرآن از آن ها یاد شده است.

نمونه آماری:

پیامبرانی که در قرآن کریم در خصوص مدیریت آنها بحث شده است.

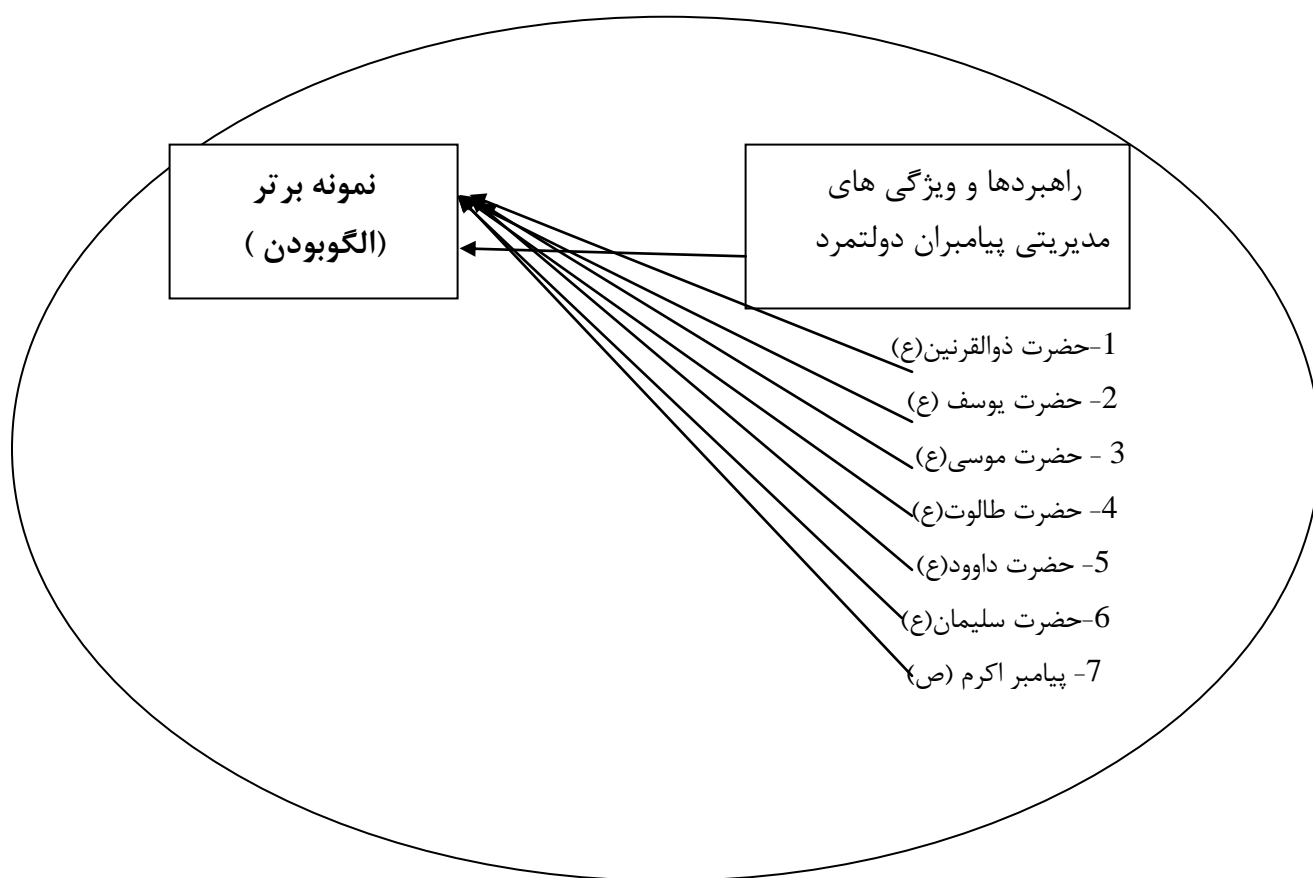
حضرت ذوالقرنین (ع)، حضرت یوسف (ع)، حضرت موسی (ع)، حضرت طالوت (ع)، حضرت داود (ع)، حضرت سلیمان (ع)، حضرت محمد (ص)

روش نمونه گیری:

از آن جا که قرآن از چند پیامبر به عنوان نمونه آورده است روش نمونه گیری، در مورد پیامبرانی است که در مورد حکومت و مدیریت آنها آورده است. البته در مورد حضرت ذوالقرنین نمی توان به صراحت گفت که ایشان از پیامبران الهی است ولی از آنجا که در مورد حکومت و مدیریت وی در قرآن زیاد بحث شده و همچنین تاکید استاد راهنما بنده، استاد رضائی منش بود. به این نمونه اضافه شده است.

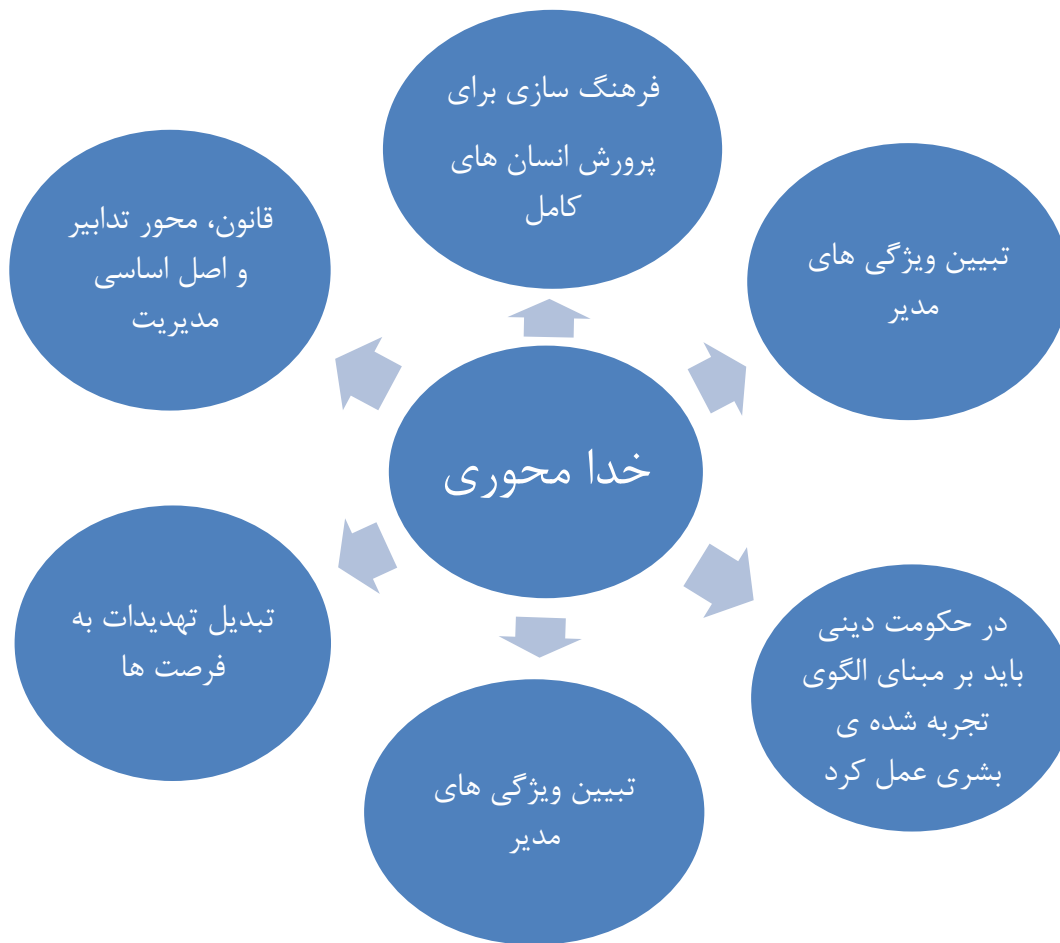
چهار چوب نظری تحقیق و مدل های پیشنهادی آن

چهار چوب نظری تحقیق:

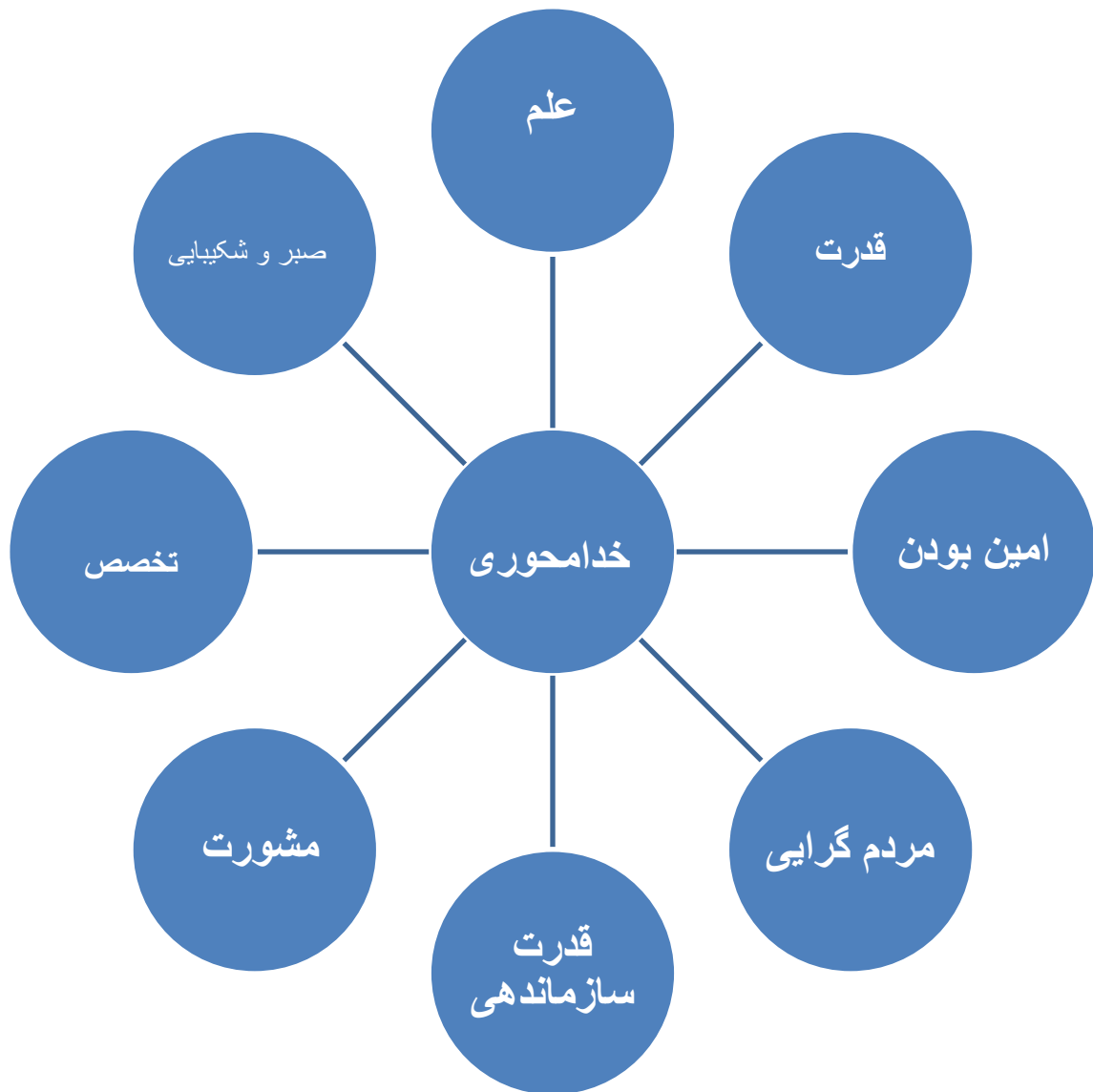
چهار چوب نظری تحقیق

مدل راهبرد های مدیریت انبیاء در قرآن

– مدل راهبرد های مدیریت انبیاء در قرآن

ویژگی های مدیریتی پیامبران در قرآن

- ویژگی های مدیریتی پیامبران در قرآن